

Årsrapport Store Marøy 2003

Den første sviingen av lyng og einer på Store Marøy ble gjennomført i felt 1 og felt 2. Gårdsdammen er restaurert, fortøyningsbolter kom på plass og det er tatt ut eller klargjort tømmer tilsvarende omlag 6-7 favner ved.

I 2003 utgjorde den samlede Marøy-innsatsen 380 timer, hvorav 267 timer dugnad.

Hogst og rydding:

Felt 1:

I 2003 er 40-50 ask og osp ved hustuftene hogd. En del av ospen har Ryfylke Friluftsråd tatt hånd for bruk i båtstøene. Det øvrige tømmeret er kappet til ved. All einer som omkranset den gamle gårdsdammen 50 meter øst for hustuften er fjernet.

Gjenstår:

Det gjenstår å hogge 10 tall spredte enkelttrær (ask) ved hustuftene. Det største arbeidet blir å ta ut einer på den åpne beitemarka øst og sør-øst for hustuften. Her skal såkalte "skulptur-einer" settes igjen. Det er også behov for å fjerne noe einer ved rydningsrøys sør for plommehagen og langs gårdsvegen.

Lyngmarka som ligger vest for gårdsvegen er bare delvis svidd, og her bør resten tas vinter 2004.

Felt 2:

Alle trær er fjernet fra dette feltet, med unntak av et fåtall trær og søyleeinere som er satt igjen. Omlag 80 prosent av lyng og einerarealet er svidd av.

Gjenstår:

Det gjenværende lyngarealet svis av vinter 2004.

Felt 3:

Hogsten fra vinter og vår 2003 ble fraktet ut i juli. Det dreide seg om anslagsvis 5-6 favner hvorav 2 favner pakket i sekk. Tømmeret ble fraktet til Engøyholmen for kapping, kløyving og pakking. I løpet av høst/vinter er det ryddet en del einer langs steingjerder, og det er hogd et 40-tall bjørk og et 10-tall furu. En del av tømmeret er kappet, kløyd og pakket på stedet. Tømmeret er kvistet og kappet i passe lengder med tanke på uttransport vinter 2004.

Gjenstår:

Det gjenstår å rydde einerkrattet i 40-50 meters lengde langs steingjerdet (nord-sør) mellom felt 1 og felt 3. De gjenværende 20-30 bjørketrær skal tas ned innen midten av februar og alt tømmer og ferdigpakket ved skal uttransporteres innen utgangen av samme måned. Da vil felt 3 i sin helhet være klart for sviing i mars.

Lyngsviing

I løpet av januar og februar ble felt 1 og felt 2 klargjort for sviing. All einer langs feltenes steingjerder ble fjernet i et belte på to meter. Dette for å unngå at moser og lav på gjerdene ble svidd av.

Sivilforsvarets Fredsinnsatsgruppe i Sandnes påtok seg ansvaret med å svi av lyng og einer i felt 1 og felt 2. Det ble holdt ett møte og en befaring som ledd i forberedelsene til aksjonen. To lørdager ble satt opp som aktuelle datoer, 1 og 8 mars. Den første måtte avlyses pga av sterk østlig vind, den andre pga regn. Først lørdag 22.mars var mannskaper tilgjengelig og værforholdene gunstige. Fredag ble to store vannpumper, flere hundre meter slanger, koplinger og annet utstyr fraktet til Marøy. Yngvar Skjæveland, båtfører i havnevesenet, stod for transporten på dugnad. Under sviingen

deltok fire fra Naturvernforbundet, seks fra Sivilforsvaret og en fra Parkvesenet. Lyng og einer ble påtent med fakler, men det brant litt dårligere enn forventet. Ca. 20 prosent av arealet ble ikke svidd av. Utstyret som var fraktet ut, var det ikke bruk for overhodet.

Brannfeltet er bare ryddet langs den merkede turstien og i et par naturlige turkorridorer.

Gjenstår:

De ubrente arealene i felt 1 og 2 samt hele felt 3 svis av vinter/vår 2004.

Sivilforsvarets Fredsinnsatsgruppe vil forhåpentlig bistå, men med bruk av betydelig mindre materiell. Den utbrente eineren bør kappes med ryddesag der den er mest dominerende og til sjenanse for den alminnelige ferdsel.

Beiting

Tre værer og to geiter kom til Marøy rett for påske. Etter planen skal disse tas inn i juni og erstattes med sauer. Dyra har sålangt ikke vist overbevisende interesse for å gå på renninger av særlig osp. På ettersommeren beitet et drøyt ti-tall værlam fra Lindøy. To av værlammene døde, ukjent av hvilken årsak.

Gjenstår:

Hovedutfordringen i 2004 blir å få plass en ordning for helårlig beiting tilpasset øyas beitegrunnlag.

Friluftsliv og skolebruk

Fritidsgården på Gausel overtok Naturvernforbundets skolepakke etter at interessen viste seg å være minimal. Skoler og særlig barnehager meldte seg seint, men godt. Fem tirsdagsseilinger ble gjennomført fram til St.Hans og en eller to turer etter skolestart i august. 100-150 barn deltok på dette opplegget.

Storhaug bydelsutvalg finansierte organisert skyss med Engøyholmen i to uker etter St.Hans. Oppslutningen var variabel på grunn av været. Engøyholmen anslår at de tilsammen skysset omkring 250 unger til Store Marøy i regi av de to oppleggene. Kommunen har hatt en lavvo på Marøy i en to-tre ukers periode i juni/juli.

Den tredje naturlosturen i rekken ble ingen suksess. På tross av godt vær samlet turen bare sju deltakere mot nærmere 50 de to foregående årene. Dårlig markedsføring kan være noe av årsaken. Erik Thoring og Odd Werner Olsen var naturloser, mens Ryfylke Friluftsråd velvilligst stilte med ferja "RY-FRI".

Ryfylke Friluftsråd monterte i alt ni fortøyningsbolter på fire steder nord og øst på øya. Men det er fortøynings- og ilandstigningsforholdene for båtfolket betydelig forbedret.

Også i 2003 har besøkende sørget for å holde øya ren for søppel. Det er foreløpig ikke registrert sjenerende ubehag som følge av øya ikke har toalettfasiliteter. "Muttertyven" har slått til igjen. Alle muttere og stoppskiver på informasjonstavle til en verdi av kr. 18,- er stjålet!

Gjenstår:

Etter planen skal det monteres rundstokker i enkelte båtstøer slik at landsstedsbåter, kajaker etc. kan dras på land. Stokkene (osp) befinner seg hos RF i Jåttåvågen. Stokkene bør være på plass før sommeren.

Skoleguide

Naturvernforbundet fikk 5000 kroner fra fylkesmannens miljøvernaveidning for å lage en skoleguide om Store Marøy. Guiden på 12 A sider i farger, var ferdig i desember

og ble printet i 70 eks. Guiden er tilrettelagt for internett ved at den foreligger som en lett printbar PDF-fil på Naturvernforbundets hjemmeside. Hovedteksten i guiden er basert på filmopptak som ble gjort med Odd Werner Olsen våren 2002.

Gjenstår:

Gjennom årene er det gjort en ganske omfattende registreringer av fugle- og planteliv på Marøy. Det kan være en ide å supplere skoleguiden med disse registreringene.

Gårdsdammen

Gårdsdammen er ikke omtalt i skjøtselplanen, ganske enkelt fordi den var ukjent da planen ble laget. Når er dammen beskrevet av Odd W. Olsen og i løpet av vinteren ble all einer rundt og i dammen fjernet. Naturvernforbundet søkte om restaurering av dammen og fikk tildelt kr. 8000 fra FN's ferskvannsar 2003.

Onsdag 6.august ble en 1,5 tonns gravemaskin fraktet til Marøy med RY-FRI. Arild Lerang fra Sola og Stavanger Bygdeservice var maskinfører. Det ble tatt opp anslagsvis 8-10 kubikk masse i en lengde på ca. 30 meter og en gj.sn. bredde på en meter. Arbeidet tok ca. tre timer og massen ble deponert og planert i søkk ved dammen. Gravemaskinen fraktet ut 12-15 ospestokker i 4-5 meters lengder. I etterkant er det laget en liten jord og steinfyllingsdam i utløpet mot SØ. Når dammen er fylt til randen, er dybden enkelte steder inntil 50 cm.

Gjenstår:

Det er planlagt utsetting av frosk, padde og eventuelt liten salamander våren 2004. Ved utsetting av sitnevnte må det søkes NINA om godkjenning. Biolog og amfibie-ekspert Tore Nielsen vil bistå med faglige råd, og med forslag om hvordan biotopen kan sikres mot f.eks. heigre.

Arbeidsinnsats og økonomi

I henhold til logg er det i 2003 lagt ned tilsammen 267 timer i dugnadsinnsats og 113 timer i oppdragsarbeid. Tilsammen dreier det seg om 380 timer eller 2,5 månedsverk. Tidsforbruket er en god del høyere. Innsats fra Ryfylke friluftsråd, naturforvalter og fritidsgården på Gausel er bare i liten grad fanget opp i loggen. Oppdragsarbeidet er i hovedsak arbeid utført av Erik Thoring som dels er betalt av Stavanger kommune og dels av Naturvernforbundets drifts- og prosjektmidler.

Utgifter som er dekket via Marøy-prosjektet vil fremgå av eget regnskap.

Naturvernforbundet har fått tilskudd fra fylkesmannens miljøvernadv. og Miljøverndepartementet på ialt 13 000 kroner. Midlene er brukt til gårdsdam og skoleguide.

Avslutning, men ikke avvikling!

Vi tar sikte på å markere avslutningen av Marøy-prosjektet til sommeren. Da vil vi markere at de viktigste og mest arbeidskrevende tiltakene i skjøtselplanen er gjennomført. Men avslutning er ikke det samme som avvikling. Det aller viktigste gjenstår nemlig: Å sikre en helårlig, langsiktig beitebruk av øya. Det er helt avgjørende for å hindre ny gjengroing.

I tillegg til dette vil det være behov for en del vedlikehold og tilsyn. Jeg har laget en liste over oppgaver som Naturvernforbundet kan påta seg ansvaret for på kort og lengre sikt:

Tilsyn:

* Bistå saueier med tilsyn av dyr, sanking og eventuell transport av dyr, høy o.a.

- * Melde fra og bistå med reoperasjon av eventuelle skader, hærverk (gjerder, infotavle, merkede stier, hustuffer etc.) .
- * Holde Marøy fritt for søppel.

Vedlikehold/rest-oppgaver:

- * Sikre brønnen i utmarka mot ulykker. Det innstalleres en rist i rustfritt stål 40-50 cm nede i brønnen.
- * Ta opp stein som har falt i sjøen ved hovedbrygga.
- * Rydde bort stein i sjøen utenfor naustet slik at det blir bedre for barn å vasse/bade.
- * Vedlikeholde/rydde i bålgruene og fjerne gruer som skader svaberg,naustuffer.
- * Vedlikeholde steingjerder og reparere gjerder som er helt eller delvis rast sammen.
- * Rydde/restauere to gamle terrassehager i den bratte skråningen sør mot granskogen.
- * Vedlikeholde de to merkede rundløypene og ved behov fornye merkingen.
- * Forsette rydding av einer og enkeltrær der det er naturlig. Rydde i brannfeltene.
- * Bistå med å utarbeide og å spre informasjon om Marøy til byens befolkning, særlig rettet mot skoler og barnehager. Bistå med å organisere transport.

Stavanger 30.01.04

Erik Thoring